

Bort isznak, de vizet prédikálnak? Nemzetközi fejlesztési civil szervezetek és az EU afrikai migrációt kezelő segélyei

Szent-Iványi Balázs¹

a Világ gazdasági Tudományos Tanács 2022. április 14-i ülésére készített vitaanyag

Kivonat

A tanulmány azt vizsgálja, hogy a nemzetközi fejlesztési civil szervezetek (NGDO-k) hogyan egyensúlyozzák morális és pénzügyi érdekeiket az Európai Unió Afrika Alapja (EUTF) esetén. Az EUTF-et 2015-ben hozta létre az EU, célja az afrikai migráció kiváltó okainak kezelése, ezzel is támogatva az EU bevándorlási politikáját. A tanulmányban egyrészt elemezzük az NGDO-k EUTF-el kapcsolatos retorikáját: az NGDO diskurzus erősen kritizálta az EUTF mögöttes narratíváját, céljait, és gyakorlati implementációját, összhangban e szervezetek morális elveivel. A kritikus hangok ellenére azonban sok NGDO mégis részt vett az EUTF-ből finanszírozott projektek implementációjában, és így pénzügyileg hasznot húzott az alapból. A cikk második felében az NGDO-k részvételét meghatározó változókat elemezzük regressziós módszerekkel. Az eredmények azt mutatják, hogy az NGDO-k nagyrészt elkerülték az EUTF általuk leginkább bírált migrációkezelő projektjeit, és elsősorban olyan projekteket valósítottak meg, amelyek az afrikai közösségek külső sokkokkal szembeni ellenálló képességét fejlesztik, illetve javítják az afrikai szegények életkörülményeit. Az esettanulmány azt mutatja, hogy bár fontosak az NGDO-k számára a pénzügyi szempontok, a morális elvek hatása sem elhanyagolható.

Kulcsszavak: civil szervezetek, Európai Unió, nemzetközi fejlesztés, migráció, Afrika

Köszönetnyilvánítás

A tanulmány korábbi változataihoz fűzött értékes megjegyzéseikért hálás vagyok Barczikay Tamásnak, Sarah Delputte-nek, Nadia Molenaers-nak, Paragi Beátának, Davide Vampa-nak, valamint három anonim bírálónak. Minden esetleges hibáért azonban kizárólag a szerzőt terheli a felelősség. A tanulmány angol nyelvű változata a Third World Quarterly folyóiratban jelent meg (<https://doi.org/10.1080/01436597.2021.1964358>).

¹ Aston Centre for Europe, Aston University, Birmingham, Egyesült Királyság és Világ gazdasági Tanszék, Budapesti Corvinus Egyetem. Email: b.szent-ivanyi@aston.ac.uk.

1. Bevezetés

A nemzetközi fejlesztési civil szervezetek (non-governmental development organizations, NGDO) fontos szerepeket játszanak a nemzetközi segélyezés rendszerében. Fejlesztési projekteket valósítanak meg, lobbitevékenységet végeznek a donor és a recipiens kormányok felé, és igyekeznek növelni a nemzetközi fejlesztéssel és fejlődéssel kapcsolatos társadalmi tudatosságot. E szerepekben sok különböző, és olykor egymásnak ellentmondó érdekei is lehetnek az NGDO-knak. Bár általában morális/erkölcsi alapokon álló szereplőkként tekintünk rájuk, fontos motiváció számukra a működésükhöz és túlélésükhöz szükséges finanszírozási forrásokhoz való hozzáférés biztosítása is. Ahhoz hogy e forrásokhoz hozzáférjenek, elképzelhető, hogy vitatható döntéseket kell hozniuk, ami kompromitálhatja morális/erkölcsi, a szegények támogatását előtérbe helyező missziójukat (Banks et al. 2015). Ilyen lehet a donorkormányok prioritásaihoz való igazodás, az alacsonyabb kockázatvállalási hajlandóság, vagy a járadékvadász lobbitevékenység (Szent-Iványi és Timofejevs 2021). A szakirodalom már jól dokumentálta, hogy NGDO-k pénzügyi erőforrásoktól való függése megváltoztatja a viselkedésüket (Ron és Cooley 2002; Fruttero és Gauri 2005; Banks et al. 2015). Nem világos azonban, hogy pontosan hogyan hoznak döntéseket ilyen esetekben, és hogyan igyekeznek minimalizálni azokat a károkat, amelyeket a pénzügyi szempontokból hozott döntések okozhatnak a hírnevükben, reputációjukban. Egy NGDO-nak különösen óvatosnak kell lennie, ha egy olyan donortól pályázik támogatásra, amelynek deklarált céljai ellentétesek a szervezet erkölcsi víziójával, és figyelembe kell vennie ennek a hírnevére gyakorolt hatásait.

A tanulmányban azt fogjuk bemutatni, hogy az északi/nemzetközi NGDO-k hogyan próbálnak egyensúlyozni morális és pénzügyi érdekeik között, az Európai Unió Afrikai Alapjának (EU Trust Fund for Africa, EUTF)² esettanulmányán keresztül. Az EUTF-et azért hozták létre 2015-ben az EU vezetői, hogy csökkentsék az EU-ba irányuló irreguláris migrációt, az azt kiváltó, „mögöttes okok” kezelése révén. Az alap projektjei között fontos szerepet kapott az afrikai küldő és tranzitországok idegenrendészeti és határellenőrzési képességeinek erősítése. Ezzel szemben, a civil szervezetek migrációs narratívái alapvetően pozitívak: a migráció segíti a fejlődést, illetve a lakóhelyüket elhagyók jólétét támogatni és emberi jogait védeni kell. Az EUTF céljai tehát ellentmondanak az NGDO-k morális elveinek, és így az alap megvalósításában való részvétel reputációs kockázatot hordoz számukra.

A civil szervezetek motivációról szóló szakirodalom alapján két hipotézist fogalmazunk meg. Az első, hogy az NGDO-k jól láthatóan jelezni fogják az EUTF-el kapcsolatos morális aggályukat érdekérvényesítő retorikájukban és publikációikban. A második, hogy ha résztvesznek az EUTF-ben projektmegvalósítóként, akkor igyekezni fognak minimalizálni ennek negatív hatásait a hírnevükre. Az első hipotézis vizsgálatához azt elemezzük, hogy a migráció és a fejlődés közötti kapcsolat hogyan jelenik meg a legnagyobb nemzetközi NGDO-k jelentéseiben és más publikációiban. E publikációkat a CONCORD (az NGDO-k pán-európai ernyőszervezete), illetve 25 legnagyobb tagszervezetének weboldalain végzett szisztematikus kereséssel azonosítottuk be. A második hipotézisnél az NGDO-k tényleges EUTF-es részvételének valószínűségét meghatározó tényezőket vizsgáltuk regressziós

² Teljes nevén az „Európai Unió Afrikai Stabilitással, Valamint Az Irreguláris Migráció És A Kényszerű Lakóhelyelhagyás Okainak Kezelésével Foglalkozó Szükséghelyzeti Alapja” (European Union Emergency Trust Fund for stability and addressing root causes of irregular migration and displaced persons in Africa).

módszerekkel. Ehhez az Európai Bizottság EUTF projektadatbázisát (European Commission 2020b) elérhető projektszintű adatbázist használtunk.

Az elemzés bemutatja, hogy az NGDO-k rendkívül kritikusan álltak az EUTF céljaihoz, és egy olyan „politikai eszköznek” bélyegezték, amely azt a hamis illúziót kelti, hogy a migrációt kiváltó, mélyen beágyazott, hosszú távú elköteleződést igénylő problémák gyorsan megoldhatóak. Az NGDO-k érvelése szerint az EUTF még akár több kárt is okozhat, mint hasznot. Mindezen kritikák ellenére mégis sok NGDO-t találunk az EUTF megvalósítói között. Az regressziós elemzés eredményei azt mutatják, hogy az NGDO-k elsősorban olyan projekteken vettek azonban részt, amelyek a helyi közösségek külső sokkokkal szembeni ellenálló képességét fejlesztik, illetve javítják az afrikai szegények életkörülményeit. Mindez összeegyeztethető a civil szervezetek morális motivációikkal. Viszonylag egyértelmű továbbá, hogy elkerülik az EUTF sokkal vitatottabb, kimondottan a migráció kezelését szolgáló projektjeit, amelyek gyakran a határellenőrzési és megfigyelési képességeket fejlesztik a recipiens országokban.

Az EUTF esetében tehát világosan látszik, hogy az NGDO-k egyértelműen kommunikálták morális motivációikat érdekérvényesítő publikációikon keresztül, és csak olyan projekteken vettek részt, amelyek összeegyeztethetőek erkölcsi álláspontjukkal. Az eredményekből az a következtetés vonható le, hogy olyan témákban, ahol az NGDO-k erőteljesen hangot adnak álláspontjuknak (mint a migráció), fontos lesz számukra, hogy megőrizték reputációjukat, és ennek megfelelően alakítsák finanszírozási stratégiáikat. Nem fognak tehát bort inni, miközben vizet prédikálnak. A civil szervezet tágabb világával foglalkozó szakirodalom ennek általában az ellenkezőjét állítja (lásd például Moseley 2012), vagyis hogy a pénzügyi érdekek eltorzítják e szervezetek érdekérvényesítő tevékenységét. Noha a tanulmány nem feltétlenül vitatja ezt az álláspontot, mégis fontos érvek szólnak amellett, hogy átpolitizált, a lakosságot foglalkoztató témák esetén, mint az európai migráció, az NGDO-k számára fontosabb, hogy ragaszkodjanak erkölcsi elveikhez és ne sérüljön jóhírük. Természetesen lehet úgy is érvelni, hogy az igazán morális álláspont az lett volna az NGDO-k részéről, ha teljesen elutasítják az EUTF-et, de ez valószínűleg nem reális elvárás, tekintve a finanszírozási forrásokért folytatott éles versenyt. A valóságban inkább azt látjuk, hogy az NGDO-k különböző stratégiákkal (a morális pozíciójuk hangoztatásával) igyekeznek semlegesíteni az EUTF-ben való részvételük esetleges negatív következményeit.

A következő szakasz áttekinti az NGDO-k motivációival foglalkozó szakirodalmat és bemutatja a tanulmány elméleti keretét. Ezt követően ismertetjük az EUTF felépítését és működését. A negyedik szakasz bemutatja az első hipotézis vizsgálatához használt adatgyűjtési módszertant és az elemzés eredményeit. Az ezt követő szakasz a második hipotézis vizsgálatát tartalmazza, vagyis az NGDO-k EUTF-implementációban való részvételét meghatározó tényezők regressziós elemzését.

2. Az NGDO-k motivációi

Az NGDO-k nemzetközi fejlesztés területén dolgozó civil szervezetek. A működésükhöz szükséges forrásokat elsősorban a globális észak országokban gyűjtik kormányoktól, nemzetközi szervezetektől, illetve a lakosságtól. E forrásokat alapvetően arra használják, hogy fejlesztési projekteket valósítsanak meg a globális dél országokban, akár közvetlenül, akár déli partnerek bevonásával. Ezek a fejlesztési projektek általában az emberi nélkülözés csökkentését, a szegénység visszaszorítását, a társadalmi igazságosság javítását és a szegények felhatalmazását tűzik ki célul (Ferreira et al. 2017). Az NGDO-k

továbbá fontos érdekérvényesítő, lobbizási tevékenységet is végeznek kormányok és nemzetközi szervezetek felé, és igyekeznek növelni a globális szegénységgel kapcsolatos társadalmi tudatosságot. Az NGDO-k tevékenysége tehát transznacionális, és egyszerre öleli fel a szolgáltatásnyújtást és az érdekérvényesítést, megkülönböztetve őket más szektorokban tevékenykedő civil szervezetektől.

Az NGDO-k motivációival foglalkozó szakirodalom hagyományosan az erkölcsi, morális hajtóerőiket hangsúlyozta (Keck and Sikkink 1998; West 2002; de Jong 2011). A legtöbb NGDO-t morális alapon hozták létre a szegények segítése céljából. Az NGDO-k dolgozóit az altruizmus hajtja, vagyis De Jong (2011: 21) szavait idézve, „küldetéstudatuk van: a társadalmi igazságosságért küzdenek és nem motiválja őket sem az egyéni haszonszerzés, sem a politika”. Az idealizált elképzelések szerint az NGDO dolgozók szegények iránti elkötelezettsége azt is jelenti, hogy hajlandóak akár alacsonyabb bérekért is dolgozni, sőt sokszor önkéntesként is (Fechter 2014). Az NGDO-k ilyen jellegű, az erkölcsi motivációikat előtérbe helyező értelmezése „jótekonny lovagokként” tekint rájuk (Bloodgood 2011), akik akár saját magukat is feláldozzák azért, hogy a globális dél szegényeinek érdekeit védjék. Az erkölcsi motivációkból következik, hogy az NGDO-k alapvetően olyan szakpolitikákért fognak lobbizni, amelyek segítik a szegényeket, még akkor is ha ezek sértik bizonyos csoportok érdekeit a fejlett északi államokban. Sok NGDO így olyan politikákért is lobbizhat, amelyeknek nincs társadalmi támogatottságuk északon, de csökkentenék a szegénységet a déli országokban (Szent-Iványi és Timofejevs 2021). Az általuk megvalósított segélyprojektek célja, hogy szűkös erőforrásokkal maximális pozitív hatást érjenek el a szegények jólétére (Unerman és O'Dwyer 2010), főleg olyan szektorokban, mint az egészségügy, higiénia, oktatás, vagy marginalizált csoportok (mint a nők és gyerekek) jogai. Morális elkötelezettségük révén sokkal rugalmasabban és olcsóbban tudnak dolgozni, mint más (kormányzati) segélyszervezetek (Werker és Ahmed 2008).

A tudományos kutatások azonban egyre inkább elkezdtek megkérdőjelezni ezt az NGDO-król alkotott képet (Brass 2012; Brass et al. 2018). Ahhoz, hogy morális céljaikat elérjék, az NGDO-knak először is saját működésüket és túlélésüket kell biztosítaniuk, és ehhez pénzre van szükségük (Bloodgood 2011). A nagyobb NGDO-k professzionizált szervezetek, globálisan több ezer alkalmazottal. Megfelelő szakembereket kell magukhoz vonzaniuk, és a szegénységcsökkentő projektjeikhez elő kell teremteniük a megfelelő erőforrásokat. Ezek származhatnak kisösszegű lakossági adományokból, kormányzati adományokból vagy megbízási szerződésekből, vagy más nagy donoroktól, nemzetközi szervezetektől származó forrásokból. A megbízási szerződésekhez és kormányzati adományokhoz való folyamatos hozzáférés kulcsfontosságú szervezeti motiváció valamennyi NGDO számára (Cooley és Ron 2002; Mosley 2012).

Az erőforrásoktól való függés azonban megváltoztathatja az NGDO-k viselkedését (Molenaers et al. 2014). Ahogy Amagoh (2015) fogalmaz, ha egy civil szervezet nagyon függ pénzügyileg egy adott donortól, akkor fennáll a veszélye annak, hogy a tevékenysége a donor érdekeihez fog idomulni, (lásd még Sakue-Collins 2021). Az NGDO-k érdekérvényesítési munkája tehát elmozdulhat a szegények érdekeinek képviseletétől a saját finanszírozási érdekei felé (Moseley 2012). Például, az NGDO-k így kevésbé fognak harcolni a segélyek kötöttségének megszüntetéséért (Carbone 2006), vagy mivel a donorok gyakran a hozzájuk hasonló célokkal rendelkező szervezeteket támogatják (Sanchez Salgado 2014), igyekeznek lobbicéljaikat összehangolni a donor prioritásaival. Az NGDO-k fejlesztési projektjeik is torzulhatnak: a kormányzati támogatástól függő szervezetek jóval kockázatkerülőbbek, kevésbé vitatják a donorok céljainak helyességét (Fruttero és Gauri 2005; Keck

2015; de lásd Davis 2019-et, aki ellentétesen érvel), igyekeznek a sikertelenséget eltussolni (Cooley és Ron 2002: 24), és kapcsolatuk a helyi végső kedvezményezettekkel is gyengül (Banks et al. 2015).

Az NGDO-k morális és pénzügyi érdekei tehát sokszor ellentmondhatnak egymásnak, és e szervezeteknek sokszor dönteniük kell arról, hogy egy-egy esetben melyik részesítsék előnyben. Egy fontos tényező lehet ezekben a döntésekben az, hogy fenntartsák „jó” hírnevüket (Jones 2017; Mitchell és Stroup 2017). A „jó” hírnév más és mást fog jelenteni az NGDO-k különböző érintettjei számára (Gourevitch és Lake 2012): a hivatalos donorok (vagyis kormányok és multilaterális szervezetek) elsősorban olyan NGDO-kkal akarnak dolgozni, akik képesek hatásos projekteket hatékonyan megvalósítani. A politikaalkotók és újságírók számára az a fontos, hogy az NGDO partnereik pontos és megbízható információkat tudjanak szolgáltatni a fejlődő országok kihívásairól (McPherson 2016). A lakossági adakozóknak fontosak a morális okok, és olyan szervezeteknek fognak pénzt adni amelyek ezeket hitelesen képviselik. A ténylegesen erkölcsös viselkedés tehát fontos forrása lehet a jó reputációnak (és így a finanszírozásnak is), de nem garantálja azt (Gourevitch és Lake 2012). Az NGDO-kat támogató, vagy velük más módon együttműködő szervezetek természetesen tisztában vannak a civilek pénzügyi érdekeivel, és azzal is, hogy ezek kompromitálhatják a morális viselkedést. Az NGDO-król napvilágot látott botrányok fényében ez különösen igaz (Gibelman és Gelman 2004; Scurlock 2020). Az NGDO-k gyakorlati viselkedését, és hogy ez vajon tényleg összhangban van-e a morális céljaikkal, különösen a „terepen”, nehéz ellenőrizni (Edwards és Hulme 1996). A legtöbb esetben az NGDO-k tevékenységéről csak a saját jelentéseik adnak valamiféle képet, ezek független ellenőrzése költséges.

Mindez azt jelenti, hogy az NGDO-knak aktívan törekedniük kell jó hírnevük megőrzésére és javítására, és erről jelzéseket kell küldeniük a velük együttműködő érintetteknek (Amagoh 2015; Keating és Thrandardottir 2017). Gourevitch és Lake (2012), valamint Amagoh (2015) is részletesen áttekinti azokat az eszközöket és intézkedéseket, amelyekkel az NGDO-k javíthatják a reputációjukat. Az NGDO-k EUTF-es részvétele szempontjából két pontot érdemes kiemelni az elemzéseikből. Egyrészt, az NGDO-knak törekedniük kell arra, hogy legalább a könnyen megfigyelhető tevékenységeik konzisztensek legyenek morális küldetésükkel. A gazdag országok lakosai főleg akkor hallanak NGDO-król, amikor azok adományokat gyűjtenek tőlük, illetve a kormányukat lobbizzák (Davis 2019). Tényleges fejlesztési tevékenységeik hírei a fejlődő országokból kevésbé jutnak el hozzájuk. Érdekérvényesítő- és lobbitevékenységükben az NGDO-k világos álláspontokat fogalmaznak meg különböző nemzetközi fejlesztési kérdésekben, és ezeket weboldalaikon, a közösségi médiában vagy a sajtón keresztül kommunikálják a tágabb közvélemény felé is. A kormányzati politikákat jól megalapozott, kutatással alátámasztott és a globális dél szegényeit a központba helyező morális érvekkel kell alátámasztaniuk ahhoz, hogy ezek hihetőek legyenek.

Másrészt, az NGDO-knak ügyelniük kell arra, hogy kitől fogadnak el támogatását. A túl sok hivatalos forrásnak vannak hátulütői, mivel megváltoztatják az NGDO-k viselkedését. Nem minden donor egyforma azonban, és van akitől kínos lehet pénzt elfogadni. Az NGDO-k jóhíret ronthatja, ha olyan kormányoktól vagy cégektől fogadnak el pénzt, amelyek céljai nem egyeznek morális motivációikkal (McGann és Johnstone 2006). Az ilyen adományok kérdéseket vetnek fel az NGDO-k semlegességét illetően. Az NGDO-k érintettjei feltételezhetik, hogy ilyen esetekben az adott szervezet magatartása megváltozhat, akár mert ezt a donor explicite elvárja, akár mert a szervezet magától idomul a donor céljaihoz. Az NGDO-k finanszírozási struktúrája, és az hogy kitől fogadnak el adományokat, jóval kevésbé átlátható a közvélemény számára, mint a lobbicéljaik. Noha a támogatókkal kapcsolatos

transzparencia nélkülözhetetlen a jóhírnév megőrzéséhez és a donorok bizalmának elnyeréséhez (Amagoh 2015), az NGDO-k sokszor tudnak „kreatívak” lenni azzal, hogy pontosan milyen mélységű információkat is osztanak meg erről.

E két pontból fontos következtetések vonhatóak le az EUTF-re nézve. Ha egy donor létrehoz egy új segélyalapot, amelynek céljai nem egyeznek az NGDO-k morális érdekeiből fakadó célokkal, akkor a szervezeteknek végig kell gondolniuk, hogy milyen reputációs költségekkel jár, ha pályáznak az alap forrásaira. Egy ilyen új pénzalap lehetőséget teremt arra, hogy érdekérvényesítő publikációk vagy kampányok révén jelezzék partnereik felé saját morális meggyőződésüket, szembe állítva ezt a donor érdekeivel. Ráadásul, ha ez a pénzalap egy olyan átpolitizált, a közbeszédben erősen jelenlévő kérdéssel foglalkozik, mint a migráció, akkor az NGDO-k aggályai szélesebb közönséghez is eljuthatnak. Egy ilyen új pénzalap azonban új finanszírozása lehetőséget is jelent, így a forrásaiért való pályázás lehetősége csábító. A reputációs költségeket tehát össze kell vetni a potenciális pénzügyi haszonnal. Elképzelhető, hogy a reputációs kockázatok ellensúlyozhatóak, vagy csökkenthetőek. Mint fent kifejtettük, a civil szervezetek finanszírozási forrásai általában kevésbé láthatóak, mint az érdekérvényesítési céljaik. Noha az előbbi esetén is szükséges a transzparencia, elképzelhető hogy bizonyos források „kimagyarázhatóak”, vagy nem tűnnek fel szélesebb körben. Kevesen olvassák el részletesen az NGDO-k pénzügyi jelentéseit, és a pontos forrás némileg el is rejthető, például más forrásokkal egy címszó alá összevonható. Az NGDO-k nyilvánosan magyarázhatják is részvételüket, például olyan érvekkel, hogy próbálják „belülről” megváltoztatni a donor céljait, vagy hogy bár a pénzalap céljai valóban elhibáztak, de az általuk belőle végrehajtott projekt mégis „jó” célokat szolgál.

Összefoglalva a fenti elméleti okfejtést, az NGDO-k EUTF-es részvétele kapcsán két hipotézisünk van:

- (1) Az NGDO-k látványosan jelezni fogják az EUTF-el kapcsolatos aggályukat érdekérvényesítő tevékenységük részeként.
- (2) Ha részt vesznek EUTF projektek implementációjában, akkor igyekezni fognak az ebből származó reputációs károkat minimalizálni.

3. Az Európai Unió Afrikai Alapja

Az Európai Unió Afrikai Alapja az EU egyik válaszreakciója volt a 2015 nyarán lejátszódott európai menekültválságra. Az unió vezetői a 2015 novemberében tartott valetti csúcson jelentették be az új alapot. Az EUTF célja, hogy „integrált és koordinált választ adjon az instabilitás, irreguláris migráció és kényszerű lakhelyelhagyás szerteágazó okaira, konkrét, gyors és hatékony intézkedések formájában”, (European Commission n.d.a). Az alap a migráció és lakhelyelhagyás mögöttes okainak orvoslása, és a küldő országok jobb migrációkezelésének támogatása révén járult volna hozzá az EU-ba érkező irreguláris migráció csökkentéséhez. Ezzel más EU-s lépéseket egészített ki, például a különböző tengeri rendészeti akciókat (Cusumano 2019), egy hasonló alapot a szíriai válságra adott válaszként, a Törökországgal kötött hatmilliárd eurós megállapodást, és később az Új Partnerségi Keretmegállapodást (New Partnership Framework), amely a kifelé irányuló migráció csökkentésére kívánta ösztönözni a fejlődő országokat (European Commission 2016). Az EUTF a tervek szerint kiegészítette volna az EU meglévő, az afrikai fejlődést támogató pénzalapjait, leginkább az Európai Fejlesztési Alapot (European Development Fund, EDF). Az EUTF-et azonban az EDF-nél jóval rugalmasabbra tervezték: míg utóbbi forrásait „csigalassúságú” programozási folyamatokon keresztül

osztották ki, az EUTF szabályait úgy alakították, hogy gyorsan tudjon reagálni a változó körülményekre (Castillejo 2016: 19). Azáltal, hogy egy különálló pénzalapot hozott létre a migráció kezelésére, lehetővé vált az EU számára hogy jelezze az európai közvélemény felé, hogy határozott lépéseket tesz a migráció csökkentésére.

Az EUTF az indulásakor 1,9 milliárd euróval rendelkezett (European Commission 2016: 4), de a források összege 4,85 milliárdra nőtt 2020 végére (European Commission 2021: 7). A teljes főösszeg 88 százaléka más, meglévő EU-s fejlesztési pénzek átcsoportosításából eredt, leginkább az EDF-ből. A maradék 12 százalékot a tagállamok, valamint Norvégia és Svájc adták össze (European Commission 2020a: 41-44). Az EU vezetői nagy várakozásokat fűztek ahhoz, hogy az EUTF-hez több külső donor is csatlakozni fog, illetve a tagállamok is mélyebben a zsebükbe nyúlnak, ez azonban túlzottan optimistának bizonyult.

Az EUTF három tág földrajzi régióra koncentrált: Észak-Afrika, Afrika szarva, valamint a Száhel-övezet és a Csád-tó régiója; összesen 26 partnerországot felölelve. A forrásait továbbá négy tematikus prioritás között osztja el:

- *Gazdasági és foglalkoztatási lehetőségek javítása*, ahol fő cél a képzés és munkahelyteremtés, elsősorban fiatalok és hátrányos helyzetű csoportok számára.
- *Ellenálló képesség erősítése*, vagyis közösségek támogatása abban, hogy jobban ellen tudjanak állni a külső sokkoknak, például az élelmezésbiztonság és a szociális védőháló javítása révén.
- *Jobb migrációkezelés*. E prioritás alatt az EUTF a kormányok migrációs politikáit támogatja, leginkább a szabályozási környezet és a határellenőrzési képességek javításán keresztül.
- *Jobb kormányzás és konfliktusmegelőzés*, amibe beletartozik a jog uralmának erősítés is.

Az EUTF forrásainak megoszlását a három földrajzi és a négy tematikus prioritás mentén az 1. táblázat szemlélteti. Egy érdekes minta rajzolódik ki ebből: még a négy tematikus prioritás között nagyjából egyenlően oszlanak meg a források, a jobb migrációkezelés valamelyest fontosabbnak tűnik a másik három célnál. Sőt, Észak-Afrikában úgy tűnik ez az EUTF egyetlen célja, míg Afrika szarvában az allokációknak mindössze 8 százalékát teszi csak ki.

1. táblázat. Az EUTF forrásainak földrajzi és tematikus megoszlása, 2020

	Észak-Afrika	Afrika Szarva	Száhel-övezet és a Csád-tó	Összesen
Gazdasági és foglalkoztatási lehetőségek javítása	0	597.5 (47)	443.4 (28)	1,040.9
Ellenálló képesség erősítése	0	642.1 (68)	536.4 (26)	1,178.5
Jobb migrációkezelés	721.8 (30)	145.0 (20)	443.2 (19)	1,310.0
Jobb kormányzás és konfliktusmegelőzés	8 (1)	379.3 (37)	666.9 (32)	1,054.2
Összesen	742.3	1,763.9	2,089.9	4,596.1

Forrás: saját szerkesztés, European Commission (2020b) alapján.

Megjegyzés: millió euróban, zárójelben a tervezett projektek száma. 2020 augusztusi adatok. Némely projektet az EU több tematikus prioritás alá is besorol, ilyen esetekben a projekt értékét egyenlően osztottuk el a prioritások között.

Az EUTF rugalmasan működik, nincs előre megtervezett akcióterve. A projekteket „alulról” azonosítják be, az EU delegációk kezdeményezésével, akik „széles körben egyeztetnek a helyi érintettekkel” (European Commission n.d.b). A projektötleteket az Európai Bizottság (EB) brüsszeli EUTF csoportja alakítja formális javaslatokká. A végső döntést az EUTF Operatív Bizottsága hozza meg, amelynek az EB, a Európai Külügyi Szolgálat, és a befizető tagállamok a tagjai. Minden, minimum 3 millió eurót befizető államnak van egy szavazata, bár a gyakorlatban az EUTF döntései konszenzussal születnek. (European Union 2015). A projektek megvalósítását különféle partnerek végzik, mint például a tagállamok nemzetközi fejlesztési ügynökségei, az ENSZ különböző szervei, egyéb nemzetközi szervezetek, a partnerországok hatóságai, NGDO-k, illetve konzorciumban a fenti szereplő különböző kombinációi (European Commission n.d.b).

Míg az EUTF rugalmassága és gyors reagálóképessége üdvözlendő, ezek, illetve az EUTF migrációcsökkentési missziója, fontos dilemmákat is felvetnek. Az ezredfordulót követően az EU a nemzetközi fejlesztés hatékonyságjavításának az egyik legnagyobb szószólója volt (Carbone 2013; Kim és Lightfoot 2017), még ha saját gyakorlatában nem is mindig jelent ez meg tökéletesen (Delputte és Orbie 2014). Az EUTF működése több fontos segélyhatékonysági elvet is aláás, leginkább a recipiensek tulajdonjogát. A helyi szereplőkkel való konzultációk sokszor túl rövidnek bizonyultak, és a projektek inkább az EU érdekeit tükrözték mintsem a partnerek szükségleteit (Castillejo 2016: 20). A helyi szereplők mellőzése problémás, mert ők ismerik a legjobban a helyi kihívásokat és egyben nekik érdekük leginkább azok megoldása. Bevonásuk nélkül nehéz innovatív megoldásokat találni a migráció kezelésére (Castillejo 2016: 21). Az EU továbbá azzal is aláasta a segélyezés hatékonyságát, hogy az EUTF forrásait feltételekhez kötötte. Az Új Partnerségi Keretegyezmény értelmében annál több segélyre jogosult egy partnerország, minél jobban együttműködik az EU-val a kivándorlás csökkentésében.

4. Morális kifogások: az NGDO-k reakciója az EUTF-re

Az első hipotézis vizsgálatához feltérképeztük az NGDO közösség reakcióját az EUTF-re. Ehhez egy szisztematikus keresést hajtottunk végre, hogy összegyűjtsük a témával foglalkozó civil szervezeti sajtóanyagokat, jelentéseket és más kiadványokat. A keresésben a legnagyobb szervezetekre koncentráltunk, hiszen általában ezek a legaktívabbak az EU-szintű érdekérvényesítésben. A NGDO-k pán-európai ernyőszervezetével, a CONCORD-dal kezdtük a keresést. A CONCORD-ot 2003-ban hozták létre, hogy a szektor fő érdekérvényesítő platformjaként kapcsolatot teremtsen az európai NGDO-k és az EU intézményei között, és így segítse elő a civil szféra számára az EU-s nemzetközi fejlesztéspolitika befolyásolását. A CONCORD lehetővé teszi, hogy az európai NGDO szektor egységes üzeneteket közvetítsen az EU felé, és így jobban megjelenjenek a szektor prioritásai és érdekei. Fórumot biztosít továbbá az NGDO-k számára, ahol tapasztalatokat cserélhetnek és tanulhatnak egymástól. A CONCORD-nak állandó titkársága van Brüsszelben, tagjai pedig egyrészt a tagállamok nemzeti szintű NGDO érdekképviselői ernyőszervezetei, másrészt 25 transznacionális NGDO hálózat. Ez utóbbiak nagy, többnyire közismert szervezetek, mint a Care, a Caritas, az Oxfam, a Save the Children, vagy a World Vision. A weboldalán található információk szerint a CONCORD közvetve több mint 2600 NGDO-t képvisel Európa-szerte, a tagállami ernyőszervezeten keresztül.

Az EUTF-el foglalkozó publikációkat egyrészt a CONCORD weboldalán, másrészt a 25 transznacionális tagszervezete fő nemzetközi weboldalain kerestük. Az EU tagállami ernyőszervezetek, valamint a transznacionális hálózatok nemzeti szintű weboldalait kihagytuk a keresésből, mivel ezek alapvetően nemzeti kormányaik felé végeznek lobbitevékenységet és nem az EU felé. Az egyes weboldalakon egyrészt az általános keresőfunkciót, másrészt a publikációs adattárak keresőfunkcióit használtuk, a következő három kulcsszóval: "Africa", "migration" vagy "trust fund". A keresést a 2015 és 2020 közötti időszakra szűkítettük, és csak olyan dokumentumokra koncentráltunk, amelyek explicit módon foglalkoznak az EUTF-el (és nem csak általánosságban a fejlesztés és migráció kapcsolatával).

E keresési stratégia révén több mint 500 találatunk lett, ami jól mutatja, hogy mennyire foglalkoztatta az NGDO-kat a migráció kérdése. Az 500 dokumentumot átnézve azonban, a duplikációk és az EUTF-et nem említőket kiszűrése után, mindössze 30 maradt. Ez azt jelzi, hogy az NGDO-k szívesebben beszélnek a migrációról általánosságban, anélkül, hogy az EU hozzáállását részletekbe menően elemeznék/kritizálnák. Nem meglepő módon, a CONCORD, mint kimondottan érdekérvényesítő foglalkozó szervezet, adta ki a legtöbb EUTF-el foglalkozó anyagot. Az Oxfam volt még nagyon aktív az EUTF bírálatában, illetve megjelent még a téma a Caritas, az Islamic Relief, és a Solidar publikációiban is, de kevésbé hangsúlyosan. Meglepő módon azonban az EUTF egyáltalán nem volt jelen a többi nagy NGDO hálózat kommunikációjában. A 30 dokumentumból négy volt hosszabb, elemző jellegű jelentés, ami kimondottan az EUTF-el foglalkozott (CONCORD 2015; 2018; Oxfam 2017; 2020a), míg a többi viszonylag rövidebb sajtóanyag vagy szakpolitikai ajánlás volt. Mind a 30 dokumentumot részletesen elolvastuk, és kvalitatív megközelítésben beazonosítottuk a fontosabb narratívákat.

A dokumentumok elemzéséből kiderül, hogy az NGDO-k súlyos kritikákkal illeték az EUTF-et, és tágabban az EU migrációkezelési gyakorlatát. A NGDO-k fő narratívája szerint az EUTF az EU önérdekeit szolgálja, a globális szegények érdekeinek kárára. A CONCORD (2015) úgy érvelt, hogy a határellenőrzés és a biztonsági szempontok aláássák az EU globális fejlesztési céljainak elérését, főleg a szegénység csökkentését és az emberi jogok védelmének előmozdítását. Az NGDO-k az EUTF-et egy olyan eszköznek látták, amelyek célja az Európába érkező migráció elfojtása gyors projektekkal, amelyek ellentétesek az uniós fejlesztéspolitika Lisszaboni Szerződésben lefektetett céljaival (CONCORD 2018). Az EUTF elmosta a határvonalat a fejlesztés – amelynek célja a szegények támogatása – és a biztonsági projektek között, ahol a határellenőrzés és az emberi mozgás megállítása a cél (Oxfam 2016). Az EUTF az európai választók felé küld politikai jelzéseket, és figyelmen kívül hagyja a fejlesztési célokat (CONCORD 2018). Az NGDO-k érvei szerint az EU olyan mértékben csak a saját érdekeit nézte, hogy még attól sem riadt vissza, hogy az emberi jogokat szisztematikusan megsértő rezsimeket is támogasson a migráció csökkentése érdekében (Oxfam 2016; Caritas 2016). Ezek a kritikák nem csak az EUTF kimondottan migrációkezelő projektjei felé hangzottak el, hanem az EU által a recipiensek felé támasztott feltételek felé is. Az NGDO-k véleménye szerint az EU-s segélyek szigorúbb határellenőrzéshez és migrációs együttműködéshez való kötése az EU szűklátókörű és rövidtávú önérdekeit tükrözi (Caritas 2017; CONCORD 2015; Oxfam 2015). A már említett Új Partnerségi Keretegyezménye formális feltételül harmadik országok számára a migrációs együttműködést. E kezdeményezés sok kritikát kapott az NGDO közösségtől, nem utolsósorban egy 109 szervezet által aláírt, az Európai Tanácsnak címzett nyílt levél formájában is (Joint NGO Statement 2016). Ez a levél arra kérte az EU vezetőit, hogy nyissanak biztonságos és legális migrációs csatornákat, hagyjanak fel migrációcsökkentés és a segélyekhez összekapcsolásával, és ne küldjenek vissza embereket olyan országokba, ahol az alapvető jogaik nem lennének biztosítva.

Az EU önző érdekeit kiemelő narratíván túl az NGDO-k több gyakorlati szempontból is kritizálták az EUTF-et, elsősorban a korlátozott erőforrásai, kérdéses hatásossága és az által okozott károk kapcsán. A CONCORD egy „elvesztegetett lehetőségként” aposztrofálta a valettai csúcst, mivel az EU vezetői jóval több pénzt is szánhattak volna az EUTF-re. A kezdeti alig 2 milliárd euró rendkívül kevésnek tűnt a kényszerű lakhelyelhagyás és migráció mögöttes okainak orvoslására, főleg ha azon 26 országnak kell osztoznia és összehasonlítva azzal, hogy Törökország egymaga kapott 6 milliárdot (van Dillen 2015; Wirsching és van Dillen 2016). Ráadásul az EUTF forrásainak nagy része meglévő pénzek átcímkézése, és így nem jelent addicionális EU segélyeket (Wirsching és van Dillen 2016). Az EUTF projektek hatásosságát is megkérdőjelezték az NGDO-k. Noha az EUTF flexibilitását alapvetően előnyösnek tekintették, a programozási folyamatok hiánya miatt nem volt számukra világos, hogy pontosan mennyire is biztosított a recipiens partnerek bevonása a projektek tervezésébe. A legtöbb projekt az NGDO-k szerint nem használta a recipiensek közpénzügyi struktúráit és más rendszereit (CONCORD 2016). A projekteket Brüsszelben és tagállami fővárosokban tervezték, távol a potenciális kedvezményezettektől, és így kicsi volt az esély arra, hogy ezek tükrözzék az érdekeiket (CONCORD 2018). Az NGDO-k továbbá felhívták a figyelmet arra is, hogy az EUTF projektjei károsak is lehetnek. Például, a líbiai hatóságok támogatása felerősítette az embercsempészetet, és felhatalmazta a kormányt a menekültek önkényes fogvatartására, gyakran embertelen körülmények között (Oxfam 2020b; lásd még Islamic Relief 2018). Egy másik gyakran említett példa Niger esete. Az EU nyomására a kormány megváltoztatta a migrációs szabályait, ami aláásta a hatóságokba vetett amúgysem magas bizalmat, és néhány városban jelentősen csökkentette az emberek megélhetési lehetőségeit is, (CONCORD 2018; Oxfam 2020b).

Az NGDO-k későbbi publikációikban némileg pozitívabban nyilatkoztak már az EUTF-ről, az Oxfam például 2017-ben elismerte, hogy az alap fontos szerepet tölt be a lakhelyüket elhagyni kényszerülő emberek támogatásában (Oxfam 2017). Az EUTF átláthatósága és a kommunikációja is javult szerintük (Oxfam 2020a). Az újabb publikációk is hangsúlyozzák azonban, hogy az alap fő célkitűzése, az EU-ba irányuló migráció csökkentése, továbbra is elhibázott. Az Oxfam közzétett egy részletes elemzést az EUTF projektjeiről és megállapította, hogy több mint negyedüknél szinte semmilyen fejlesztési hatás sem észlelhető, céljuk pusztán a migráció akadályozása (Oxfam 2020). Az alap kiadásainak továbbá mindössze 1,5 százaléka ment reguláris migrációs lehetőségek kiépítésére az EU és Afrika között.

Az NGDO-k kritikái összhangban vannak a morális elveikkel. Kiállnak a szegények érdekeiért, támogatják a jólétüket növelő akciókat és ellenzik azokat az intézkedéseket, amelyek sértenék megélhetésüket és jogukat. Az EUTF esetén próbáltak egy pozitívabb narratívát kialakítani a migrációról, mint ami előnyös nem csak a migránsok számára, hanem a fogadó és a küldő országok számára is. Az NGDO-k gyakran hivatkoztak a migránsok jogaira, és felhívták a figyelmet arra, hogy különbséget kell tenni a mobilitás és a kényszerű lakhelyelhagyás között, utóbbiak jogait ugyanis a nemzetközi jog garantálja. Kiadványaikban rendszeresen szembesítik az EU-t az alapvető értékeivel, és hogy a migrációhoz való viszonya aláássa ezeket. A nemzetközi segélyezés célja szerintük a szegénység, egyenlőtlenség és a klímakatasztrófa elleni küzdelem kell legyen, nem rövidtávú politikai haszonszerzés (Oxfam 2020b). Ugyan messze nem vett részt ebben az érdekérvényesítési tevékenységben valamennyi NGDO, de közvetve, a CONCORD-on, illetve közös kezdeményezéseken keresztül az egész közösség világossá és láthatóvá tette a morális álláspontját.

5. NGDO részvétel az EUTF projektjeiben

Az EUTF céljaival és működésével kapcsolatos súlyos kritikák után jogos az elvárás, hogy az NGDO-k nagyon óvatosan közelítsenek az EUTF-ben való gyakorlati részvételhez. Első ránézésre azonban mégsem ezt tapasztaljuk: az EUTF weboldalán található információk szerint az alap szerződött összegének körül-belül 18 százalékát NGDO hajtják végre (European Commission n.d.c).³ Ez az arány jóval magasabb, mint az NGDO részvétel más EU-s fejlesztési segélyprogramokban (10,5% 2018-ban; OECD.stat 2020; lásd még Keijzer és Bossuyt 2020). Az előző szakaszban vizsgált nagy transznacionális NGDO-k szinte mind nyitva hagyták maguknak a lehetőséget arra hogy résztvegyenek az EUTF implementációjában: mint tárgyaltuk, néhány kivételtől eltekintve „kiszervezték” az EUTF-el kapcsolatos kritikai tevékenységet a CONCORD-nak. Így az egyes szervezetek valamelyest távol tudták ezt maguktól tartani. A legtöbb NGDO nem kritizálta nyíltan az EUTF-et, inkább csak általánosságban beszélt az EU migrációkezelési gyakorlatáról.

Összeegyeztethető-e vajon az EUTF-es részvétel az NGDO-k morális érdekeivel? Az EUTF erőteljes kritikája jól láthatóan jelzi a morális aggályokat, de a gyakorlati részvétel sértheti az NGDO-k jó hírnevét. A nagy NGDO-k számára a kockázatok kicsinek tűnhetnek, hiszen néhány EUTF-es projekt nem tűnne ki abból a rengetegből, amit egy ilyen szervezet egyszerre végez. Az EUTF projekteket az éves jelentésekben egy kalap alá lehet venni az összes többi EU által finanszírozottal, „EU támogatás” vagy más hasonló címszó alatt. Az Oxfam azonban ezzel szemben az EUTF-et elemző publikációiban még külön fel is hívja a figyelmet arra, hogy részt vesz az alapból finanszírozott projektek megvalósításában (Oxfam 2020a: 10). Nem mindegyik NGDO ennyire nyílt azonban. Így mindenképpen érdemes alaposabban megvizsgálni az NGDO-k EUTF-es projekteken való részvételét meghatározó tényezőket, illetve hogy pontosan milyen projekteken is vesznek részt, és hogy ez a részvétel összeegyeztethető-e morális érdekeikkel.

Az elemzéshez az EUTF weboldalán található projektadatbázist használtuk adatforrásként. (European Commission 2020b). Az adatbázist 2020 augusztusában töltöttük le, és összesen 234 projektet tartalmazott. Az egyes projektek között nagy szórás volt a rendelkezésre álló adatok tekintetében: volt amelyeknek fent volt a részletes dokumentációja, pénzügyi és megvalósítási adatokkal, és az egyes akciók pontos leírásával. Más esetekben azonban a projekt címén és egy bekezdésnyi leíráson túl nem volt semmi. A 234 projektből 206 esetén sikerült viszonylag részletes adatokat gyűjteni. A legtöbb projektet EU tagállami fejlesztési ügynökségek vagy ENSZ szervezetek valósították meg, de 34 esetben volt legalább egy NGDO is a megvalósítók között. E 34 projektben összesen 31 NGDO vett részt, adataikat a 2. táblázat tartalmazza, weboldalaik és 2018/19-es éves jelentéseik alapján. A táblázatból jól látszik, hogy alapvetően északi (fejlett) országokból származó, nagy szervezetekről van itt szó (medián jövedelmük 2018/19-ben 177 millió euró volt). A legtöbbjük erősen függ a hivatalos donork támogatásaitól, és noha nem minden esetben áll rendelkezésre erről adat, de fontos donor számukra az EU is. A 31 szervezet pénzügyi jelentései alátámasztják azt a várakozást, hogy igyekeznek elrejtetni az EUTF támogatását: a legtöbb jelentés csak nagyon nagy vonalakban bontja le az EU-tól kapott pénzek pontos megoszlását, általában csak a humanitárius célú és a fejlesztési célú pénzeket különböztetik meg, vagy még azt sem.

³ Ez csak azokat a projekteket tartalmazza, ahol NGDO a fő végrehajtó. A civilek azonban jelen lehetnek más projekteken is alvállalkozóként, például ahol egy tagállam nemzetközi fejlesztési ügynöksége a fő végrehajtó. Az EU által közölt adatok alapján azonban ezt a szintet már nem lehetséges számszerűsíteni.

2 táblázat. Az EUTF megvalósításában résztvevő NGDO-k, 2015-2020.

Név	Anyország	Bevétel			EUTF projektek	
		Összesen	Hivatalos donoroktól	Az EU-tól	Száma	Összértéke
Action Contre la Faim	Franciaország	424.50	78%	19%	2	50.00
ADRA	USA	NA	NA	NA	1	8.00
ACTED	Franciaország	260.00	87%	20%	2	11.10
CARE International UK	USA	74	73.80%	7.70%	1	20.00
Centre pour le dialogue humanitaire - HD	Svájc	34.1	NA	NA	1	2.20
CESVI	Olaszország	26.00	80%	27%	1	23.00
Concern Worldwide	Írország	163.50	57%	14.8%	3	27.00
COOPI	Olaszország	60.50	93%	31%	1	8.00
Cordoba Foundation	Svájc	NA	NA	NA	1	2.40
Danish Church Aid	Dánia	90	75%	15%	1	30.00
Danish Refugee Council	Dánia	415.00	84%	NA	4	46.52
Regional Durable Solutions Secretariat	Kenya	NA	100%	NA	1	9.00
GOAL	Írország	109.7	80%	9%	1	15.00
GRET	Franciaország	32	60%	36%	1	40.11
Humanity & Inclusion	Franciaország	190.7	65.5%	NA	3	78.00
IMPACT Initiatives	Svájc	NA	NA	NA	1	10.00
Instituto Marquês de Valle Flôr	Portugália	6.5	100%	89%	1	23.00
International Medical Corps	USA	248.8	98%	NA	1	7.00
International Rescue Committee	USA	711.2	71%	NA	3	56.62
Médecins Du Monde	Franciaország	99.2	47.50%	NA	1	9.90
Mercy Corps UK	USA	128.4	83%	22%	1	3.50
Norwegian Refugee Council	Norvégia	430	90%	16%	2	41.62
Oxfam	Egyesült Királyság	493.3	43%	6%	3	82.00
Plan International	Egyesült Királyság	895	NA	NA	2	90.00
Positive Planet	Franciaország	NA	NA	NA	1	40.11
Save the Children	Egyesült Királyság	1964.3	55%	2.5%	4	57.90
SNV Netherlands	Hollandia	142	92%	10%	4	90.00
SOS SAHEL	Szenegál/ Franciaország	19.6	84.80%	NA	1	25.00
Terre des hommes	Svájc	212	55%	8%	1	30.00
Welthungerhilfe	Németország	249	75.90%	26.50%	2	18.00
World Vision Australia	Ausztrália	362.1	21.40%	NA	1	15.00

Jegyzetek: az adatok 2019-re vonatkoznak, vagy a legfrissebbek ami elérhető volt. Bevétel és projektértékek millió euróban. A nem euróban megadott összegeket az Európai Központi Bank 2019-re vonatkozó éves átlagos árfolyamán váltottuk át. NA: nincs adat.

Forrás: NGDO-k weboldali, éves jelentései és European Commission (2020b).

Az NGDO-k EUTF-es részvételének további vizsgálatához egy Probit regressziót futtatunk le a projektadatbázison. A függő változó bináris, értéke egy, ha az adott projekt megvalósításában résztvett egy NGDO (függetlenül pontos szerepétől, amire az adatbázisból általában nincs megfelelő adat). Az előző szakaszokban tárgyalt elméleti szempontok alapján az NGDO-k EUTF-es részvételét pénzügyi szempontok vezérik. A regressziós modellben e pénzügyi szempontokat az adott projekt teljes költségvetésével közelítjük (euróban, „budget” változó). Az NGDO-k részvételi valószínűségét szintén növelik a morális szempontok. Ezeket egy sornyi dummy változóval közelítjük, amelyek a projekt tematikus prioritását kódolják. Az alapot, ahol az összes dummy értéke nulla, az „Egyéb” kategória jelenti, ezek alapvetően kutatási és értékelési projektek és az EU egyik tematikus prioritáshoz sem sorolja be őket. Ezen túl egy-egy dummy kódolja a *Gazdasági és foglalkoztatási lehetőségek javítása* prioritást (econ_emp), az *Ellenálló képesség erősítését* (str_res), a *Jobb migrációkezelést* (migr_man), illetve a *Jobb kormányzás és konfliktusmegelőzést* (impr_gov). Az elmélet alapján a várakozásunk az, hogy az NGDO-k kisebb valószínűséggel vesznek részt a *Jobb migrációkezelést* előmozdító projekteken, mivel ezeket bírálták a legélesebben. Az ilyen projekteken való részvétel ellentmondana morális elveiknek és retorikájuknak, és látványos reputációs kockázattal járna. Várakozásaink szerint az NGDO-részvétel valószínűsége pozitívan korrelál az olyan projektekkel, amelyek az emberek megélhetését és a szegénység csökkentését támogatják, leginkább a *Gazdasági és foglalkoztatási lehetőségek javítása*, illetve az *Ellenálló képesség erősítése* prioritások alatt. Az utóbbi tematikus prioritás különösen fontos lehet, hiszen elsősorban olyan projekteket tartalmaz, amelyek beilleszthetőek a „hagyományos” fejlesztési együttműködés alá, és ahol az NGDO-knak van némi komparatív előnye, hiszen általában sebezhető közösségekkel dolgoznak együtt. A regressziós modell ezeken túlmenően tartalmaz két dummyt, amelyek a projekt régióját kódolják: itt a Száhel-övezet és a Csád-tó jelenti az alapot, és egy-egy dummy szerepel Észak-Afrikára (n_afr) és Afrika Szarvára (horn_afr). Végezetül, a projekt megvalósításának évét is dummy-kal kódoltuk, ahol 2015 volt az alap. A változók leíró statisztikáit a 3. táblázat tartalmazza.

3. táblázat. Leíró statisztikák

Változó	Megfigyelések	Átlag	Szórás	Min	Max
budget	234	19,600,000	22,000,000	1,000,000	144,000,000
NGDO részvétel	206	0.17	0.37	0	1
n_afr	234	0.13	0.34	0	1
horn_afr	234	0.42	0.50	0	1
impr_gov	234	0.30	0.46	0	1
migr_man	234	0.30	0.46	0	1
str_res	234	0.40	0.49	0	1
econ_emp	234	0.32	0.47	0	1

Forrás: szerző.

Ezek a változók értelemszerűen nem fognak át valamennyi olyan tényezőt, amely meghatározhatja az NGDO-k EUTF-es részvételét. Az EUTF projektadatbázisból azonban nehezen nyerhető ki több, valamennyi projektre nézve összehasonlítható módon számszerűsíthető adat. Fontos magyarázó tényezők lennének továbbá az NGDO-k tulajdonságaival kapcsolatos változók, például a bevételeik, vagy azok hivatalos donoroktól származó hányada. Sajnos azonban, mivel az NGDO-k csak 34 projekt esetén vesznek részt megvalósítóként a 206-ból, az ilyen változók nem lennének értelmezhetőek a megfigyelések többségénél, ahol tagállami fejlesztési ügynökségek, a partnerállam hatóságai, vagy nemzetközi szervezetek a megvalósítók.

A regressziós modellnek két változatát is lefuttattuk, hogy valamelyest biztosítsuk az eredmények robusztusságát, de a rendelkezésre álló potenciális független változók korlátozott volta sokkal több lehetőséget erre nem adott. Az eredményeket a 4. táblázat szemlélteti. Az első modell az egész adatbázist egyetlen keresztmetszetnek tekinti, vagyis nem tartalmazza az év dummy-kat és így nem veszi figyelembe az EUTF gyakorlatában az idő során esetlegesen bekövetkezett változásokat. A *Jobb migrációkezelés* változó szignifikáns ebben a modellben (noha csak 10 százalékos szinten), és a koefficiens negatív: ez alapján az NGDO-k, várakozásainknak megfelelően, valóban kisebb valószínűséggel vesznek részt a migráció csökkentését célzó projekteken. Ezzel szemben, az *Ellenálló képesség erősítése* dummy erősen szignifikáns, a várt pozitív előjellel. Szignifikáns továbbá az Afrika származó változó is. A többi változó közül egyik sem szignifikáns: az NGDO-k EUTF-es részvételét nem befolyásolja a projekt mérete, sem az, ha projekt Észak-Afrikában vagy a Száhel-övezetben kerül megvalósításra. A *Gazdasági és foglalkoztatási lehetőségek javítása*, illetve a *Jobb kormányzás és konfliktusmegelőzés* prioritások sincsenek hatással az NGDO-k döntéseire. Ezt a modellt lefuttattuk úgy is, hogy a budget változó logaritmikus formában került bele, de az eredmények gyakorlatilag változatlanok maradtak (így nem is kerültek bele a 4. táblázatba).

A második modell figyelembe veszi az időt is. Az egyes éveket jelző dummy változók egyike sem szignifikáns, és egy F-teszt után kijelenthető, hogy együttesen sem azok. Mindez azt jelzi, hogy az NGDO-k részvétele az EUTF-ben nem nagyon változott az öt év alatt. Az év dummy-k beemelése a regresszióba nem változtat a többi változó szignifikanciáján. További robusztusság-vizsgálatként valamennyi év- és régió-dummy helyett azok interakcióit raktuk a modellbe. Ennek eredményeit nem ismertetjük részletesen, de a *Jobb migrációkezelés* és az *Ellenálló képesség erősítése* dummy-k továbbra is szignifikánsak ($p = 0.008$ és $p < 0.001$). Az új interakcióváltozók közül egyedül az Afrika származó interakciói a 2015, 2016, 2018 és 2020 évekkal szignifikánsak (a p-értékek 0.06 és 0.007 szóródnak). Egyetlen másik változó sem szignifikáns, összhangban a korábbi eredményekkel.

4. táblázat. Az NGDO-k EUTF-es részvételét meghatározó tényezők vizsgálata Probit regressziókkal

	(1)	(2)
budget	1.09E-09 (4.68E-09)	1.99E-09 (5.02E-09)
n_afr	0.8289 (0.5762)	0.7832 (0.5766)

horn_afr	-0.6828 (0.2854)**	-0.7118 (0.3288)**
impr_gov	-0.2582 (0.2992)	-0.2221 (0.2899)
migr_man	-0.8478 (0.4828)*	-0.8018 (0.4757)*
str_res	0.9150 (0.2906)***	0.9685 (0.2985)***
econ_emp	0.0677 (0.278659)	0.1956 (0.2719)
2016	-	-0.2963 (0.6543)
2017	-	-0.2095 (0.6902)
2018	-	0.6237 (0.6940)
2019	-	-0.0125 (0.6792)
2020	-	-0.5028 (0.7981)
Konstans	-1.0733*** (0.2799)	-0.8420 (0.6835)
N	206	205
Pseudo R ²	0.1210	0.1421

Jegyzet: a zárójelben robusztus standard hibák szerepelnek. *** p < 0.01, ** p < 0.05, * p < 0.1.

Forrás: saját szerkesztés.

A *Jobb migrációkezelés*, illetve az *Ellenálló képesség erősítése* dummy-k függő változóra gyakorolt átlagos határhatásait szemlélteti az 5. táblázat, az első regressziós modell alapján. Valamennyi megfigyelés átlagában az NGDO-k 15.8 százalékkal alacsonyabb eséllyel vesznek részt egy migráció csökkentést célzó projektben, míg részvételi valószínűségük 21.8 százalékkal magasabb az afrikai közösségek ellenálló képességének erősítését célzó projekteknél. Az első és második ábrák e két változó határhatásait mutatják különböző projektösszegek esetén.

5. táblázat. A migr_man és str_res változók átlagos határhatása az EUTF-beli NGDO részvétel valószínűségére

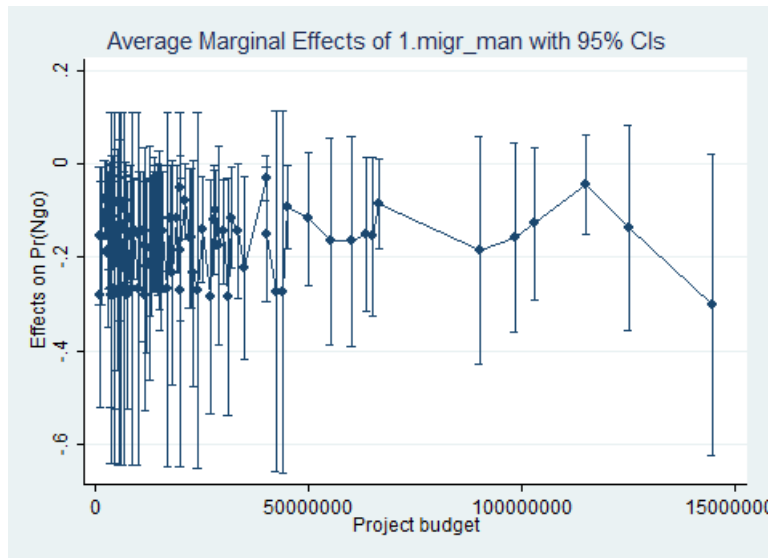
	Határhatás	95%-os konfidencia intervallum
migr_man	-0.1577** (0.0717)	-0.2983 – -0.0171

str_res	0.2184*** (0.0721)	0.0771 – 0.3598
---------	-----------------------	-----------------

Jegyzet: az egyes megfigyeléseknél mért határhatások átlaga. Zárójelekben standard hibák szerepelnek. *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$.

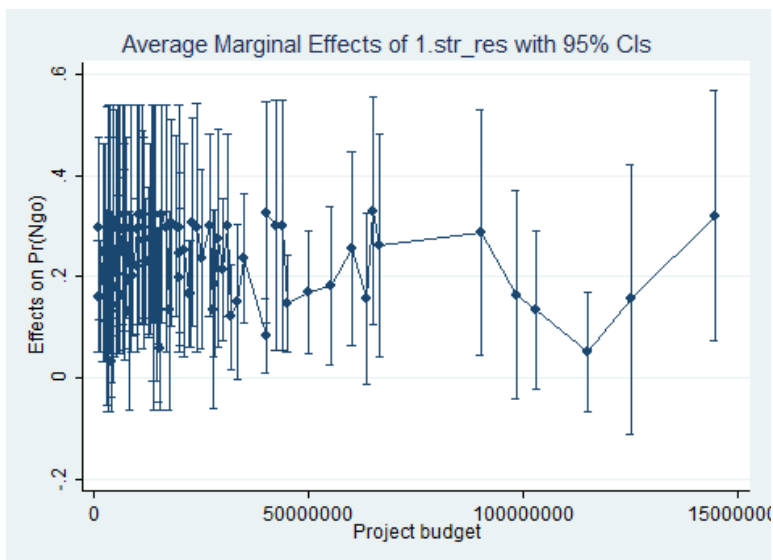
Forrás: saját szerkesztés.

1. ábra. A migr_man változó határhatása különböző projekt költségvetések mellett

Forrás: saját ábra.

2. ábra. A str_res változó határhatása különböző projekt költségvetések mellett

Forrás: saját ábra.

A regressziós vizsgálatok azt mutatják tehát, hogy az NGDO-k viselkedése nagyjából konzisztens a retorikájukkal. Noha az EUTF teljes bojkottját elvárni tőlük irreális, azt látjuk, hogy nem vonzzák őket a nagyobb projektek, és nagyon kis valószínűséggel vesznek csak részt olyanokban, amelyek leginkább ellentmondanak morális elveiknek, a *Jobb migrációkezelés* tematikus prioritás alatt. A legnagyobb valószínűséggel olyan EUTF projektekben vesznek részt, amelyek céljai összeegyeztethetőek a hagyományos fejlesztési együttműködési célokkal. Az *Ellenálló képesség javítása* prioritás alatt alapvetően ilyeneket találunk.

Elképzelhetőek azonban alternatív magyarázatok is az NGDO-k viselkedésére. A legkézenfekvőbb ezek közül, hogy az NGDO-k azért nem vesznek részt migrációt kezelő projektekben, mert nincs ezen a területen szakértelmük. Részletesebben megvizsgáltuk tehát a *Jobb migrációkezelés prioritás* alatti projekteket. Egyértelműen vannak köztük olyanok, ahol nehéz lenne NGDO-t elképzelni, mint megvalósítót. Ezek általában olyan projektek, amelyek a kormányok megfigyelési képességeit fejlesztik, segítik őket az irreguláris határátlépők elleni fellépésben, határőrizeti infrastruktúrát építenek ki, vagy migrációval kapcsolatos adatbázisokat fejlesztenek. Ezek mind olyan témák, amelyekben az NGDO-knak nincs tapasztalatuk. Van azonban a tematikus prioritás alatt számtalan olyan projekt is, amelyben el lehetne képzelni NGDO résztvevőt. A 6. táblázat részletezi a *Jobb migrációkezelés* prioritás alatt finanszírozott projektek témáit. A határrendészeti projektek összesen 18 százalékát tették ki a prioritás alatt elköltött összegeknek. Vannak olyan projektek is, amelyek célja a menekültek védelme, ezek részesedése 25%. Ezekben a projektekben általában a következő tipikus elemek találhatóak: alapvető szolgáltatások biztosítása a migránsoknak (például egészségügyi ellátás, szanitáció), védelem a nőknek és gyerekeknek a kizsákmányolás és embercsempészet ellen, jogi segítség, a migránsok lakhatási körülményeinek javítása, illetve felvilágosítás és ismeretterjesztés a rendészeti szervek dolgozói és más kormányzati tisztviselők részére a migránsok jogairól. A migrációkezelési projektekben résztvevő néhány NGDO kizárólag ilyen humanitárius jellegű akciókban vett részt, ami összeegyeztethető a morális céljaikkal. Például, a Save the Children, a világ egyik legnagyobb, a gyerekek védelmével foglalkozó NGDO-ja, egy olyan projektben vett részt, amely Mauritániában migráns gyerekeknek biztosított oktatást és védelmet az embercsempészeketől. A Danish Refugee Council pedig alapvető szolgáltatásokat nyújtott menekülteknek és migránsoknak Líbiában (European Commission n.d.e).

6. A Jobb migrációkezelés prioritás alatt megvalósított projektek fő tevékenységei

Fő tevékenység	Projektek összértéke (euróban)	Részesedés
Határrendészet	236,623,927	18.1%
Kormányzás	62,350,000	4.8%
Információs kampányok	75,600,000	5.8%
Legális migrációs csatornák kiépítése	40,000,000	3.1%
Menekültek védelme	329,880,000	25.2%
Hazatérés és visszafogadás	439,593,500	33.6%
Egyéb	125,952,573	9.6%
Összesen	1,310,000,000	100.0%

Forrás: szerző, European Commission (2020b) alapján.

Az NGDO-k nem vesznek részt olyan projektekben, amelyek a migránsok hazatérését és visszafogadását próbálnák előmozdítani, és egyetlen kivételtől eltekintve potenciális migránsokat „lebeszélő” információs kampányokban sem, holott ezekre meglennének a képességeik. Ezek a projektek képzésekkel, jobb megélhetési lehetőségekkel és munkahelyteremtéssel próbálják rávenni a migránsokat arra, hogy hazatérjenek a közösségeikbe. A mögöttes filozófiájuk azonban nehezen egyeztethető össze az NGDO-k morális elveivel, amelyek szerint nem szabad a migránsokat akaratuk ellenére hazaküldeni, vagy arra csábítani. Mindez erősíti az érvelésünket arról, hogy az NGDO-k nem azért tartózkodtak a migrációt kezelő projektektől mert ezekre nem lettek volna képesek, hanem mert nem akarták, hogy a nevük összefonódjon az EUTF vitatottabb tevékenységeivel.

6. Következtetések

A cikk az EU Afrika alapján keresztül vizsgálta a nemzetközi fejlesztési civil szervezetek motivációit. A szakirodalomban sokszor érveltek úgy, hogy az NGDO-k hajlamosak a pénzügyi megfontolásokat előrébb helyezni, mint a morális elveiket. Sok szerző azonban figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy az NGDO-k számára fontos a jó hírnevük megőrzése, és hogy bizonyos érintettjeik, mint a lakossági adakozók vagy a kormányok, erkölcsös szereplőkként tekintsenek rájuk. A reputációjuk megőrzése érdekében jól látható jelzéseket küldenek álláspontjaikról. A tanulmány első hipotézise beigazolódott: az EUTF esetén az NGDO közösség erősen kritizálta az alap mögöttes céljait és megvalósítását, világosan a vele kapcsolatos aggályait. Mindez azonban nem gátolta meg őket abban, hogy résztvegyenek az alpból finanszírozott projektekben. A második hipotézis szerint ilyenkor igyekezni fognak az ebből származó reputációs károkat minimalizálni: a részvételüket (az Oxfam kivételével) nem verték nagy dobra, és ügyeltek arra, hogy csak olyan projektekben vegyenek részt, amelyek összeegyeztethetőek voltak morális retorikájukkal, és elkerülik azokat, amelyek nyíltan az EU migránspolitikai céljait szolgálták. Az NGDO-k nem zárkóztak el teljesen az EUTF-től, de mégis figyeltek arra, hogy „ne iganak bort míg vizet prédikálnak”, vagyis ne tűnjön úgy hogy csak a pénz számít nekik. Ez a konklúzió felhívja a figyelmet arra, hogy nem szabad az NGDO-kat egyoldalúan, vagy altruista, vagy egoista szereplőként felfogni. A civil szervezetek komplex módokon egyensúlyozzák az ösztönzőiket, és figyelnek arra, hogy a róluk alkotott közfelfogás, mint erkölcsös szervezetek, ne sérüljön.

Az elemzés az „NGDO közösséget” egy viszonylag homogén egységként kezelte. Ez a leegyszerűsítés szükséges volt ahhoz, hogy átfogó képet tudjunk adni a szektor viselkedéséről. Természetesen nem vitatjuk, hogy nagy különbségek vannak még a nagy nyugati NGDO-k EUTF-hez való hozzáállásában is, nem beszélve a közép-kelet-európai szervezetekéről. Egyáltalán nem garantált, hogy valamennyi szervezetet azonos elvek mozgatnának amikor arról döntenek, hogy kitől fogadnak el pénzt. Ezeket a különbségeket érdemes lehet kvalitatív esettanulmányok formájában a jövőben tovább kutatni.

Hivatkozások

- Amagoh, F. (2015). Improving the credibility and effectiveness of non-governmental organizations. *Progress in Development Studies* 15(3): 221-239. doi:10.1177/1464993415578979
- Banks, N., Hulme, D., & Edwards, M. (2015). NGOs, states, and donors revisited: Still too close for comfort? *World Development* 66: 707-718. doi:10.1016/j.worlddev.2014.09.028
- Bloodgood, E. (2011). The interest group analogy: International non-governmental advocacy organisations in international politics. *Review of International Studies* 37(1): 93-120. doi:10.1017/S0260210510001051
- Brass, J. (2012). Why do NGOs go where they go? Evidence from Kenya. *World Development* 40(2): 387-401. doi:10.1016/j.worlddev.2011.07.017
- Brass, J., Longhofer, W., Robinson, R. & Schnable, A. (2018). NGOs and international development: A review of thirty-five years of scholarship. *World Development* 112: 136-149. doi: 10.1016/j.worlddev.2018.07.016
- Carbone, M. (2006). European NGOs in EU development policy: Between frustration and resistance. In Lister, M. & Carbone, M. (eds) *New Pathways in International Development. Gender and Civil Society in EU Policy*. Aldershot: Ashgate, pp. 197-210.
- Carbone, M. (2013). Between EU actorness and aid effectiveness: The logics of EU aid to Sub-Saharan Africa. *International Relations* 27(3): 341-355. doi:10.1177/0047117813497300
- Castillejo, C. (2016). The European Union Trust Fund for Africa: A Glimpse of the Future for EU Development Cooperation. *DIE Discussion Paper* 22/2016.
- Caritas (2016). The EU agenda behind the Migration Partnership Framework. <https://www.caritas.eu/the-eu-agenda-behind-the-migration-partnership-framework/>
- Caritas (2017). Development aid cannot serve as migration control. <https://www.caritas.eu/development-aid-cannot-serve-the-purpose-of-migration-control/>
- CONCORD (2015). Migration and development. https://concordeurope.org/wp-content/uploads/2015/04/SpotlightReport_Migration_2015.pdf
- CONCORD (2016). AidWatch report 2016. https://concordeurope.org/wp-content/uploads/2016/10/CONCORD_AidWatch_Report_2016_web.pdf
- CONCORD (2018). Partnership or conditionality? Monitoring the Migration Compacts and EU Trust Fund for Africa. https://concordeurope.org/wp-content/uploads/2018/01/CONCORD_EUTrustFundReport_2018_online.pdf
- Cooley, A. & Ron, J. (2002). The NGO scramble: Organizational insecurity and the political economy of transnational action. *International Security* 27(1): 5-39.
- Cusumano, E. (2019). Migrant rescue as organized hypocrisy: EU maritime missions offshore Libya between humanitarianism and border control. *Cooperation and Conflict* 54(1): 3-24. doi:10.1177/0010836718780175

- Davis, J-M. (2019). Real “non-governmental” aid and poverty: comparing privately and publicly financed NGOs in Canada. *Canadian Journal of Development Studies* 40(3): 369-386. doi:10.1080/02255189.2019.1556623
- De Jong, S. (2011). False Binaries: Altruism and selfishness in NGO work. In: Fechter, A-M. & Hindmann, H. (eds) *Inside the Everyday Lives of Development Workers: The Challenges and Futures of Aidland*. Lynne Rienner Publishers, pp. 21-40.
- Delputte, S. & Orbie, J. (2014). The EU and donor coordination on the ground: Perspectives from Tanzania and Zambia. *European Journal of Development Research* 26: 676–691. doi:10.1057/ejdr.2014.11
- Edwards, M., & Hulme, D. (1996). Too close for comfort? The impact of official aid on nongovernmental organizations. *World Development* 6: 961–973. doi:10.1016/0305-750X(96)00019-8
- European Commission (n.d.a). EU Emergency Trust Fund for Africa – About. https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/content/about_en
- European Commission (n.d.b). EU Emergency Trust Fund for Africa – How do we work. https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/content/how-does-it-work_en
- European Commission (n.d.c). EU Emergency Trust Fund for Africa – FAQ. https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/content/about/faq_en
- European Commission (n.d.e). EU Emergency Trust Fund for Africa – Strengthening protection and resilience of displaced populations in Libya. https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/region/north-africa/libya/strengthening-protection-and-resilience-displaced-populations-libya_en
- European Commission (2016a). Commission announces New Migration Partnership Framework: reinforced cooperation with third countries to better manage migration. Press release 7 June. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_16_2072
- European Commission (2016b). The Emergency Trust Fund for stability and addressing root causes of irregular migration and displaced persons in Africa. 2016 Annual Report. Brussels: European Commission.
- European Commission (2020a). The Emergency Trust Fund for stability and addressing root causes of irregular migration and displaced persons in Africa. 2019 Annual Report. Brussels: European Commission.
- European Commission (2020b). EU Emergency Trust Fund for Africa – All Projects. https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/navigation/all-projects_en
- European Commission (2021). The Emergency Trust Fund for Africa. 2020 Annual Report. Brussels: European Commission.
- European Union (2015). Agreement establishing the European Union Emergency Trust Fund stability and addressing root causes of irregular migration and displaced persons in Africa. https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/sites/euetfa/files/original_constitutive_agreement_en_with_signatures.pdf

- Fechter, A-M. (2014). 'Living Well' while 'Doing Good'? (Missing) debates on altruism and professionalism in aid work. In Fechter, A-M. (ed) *The Personal and the Professional in Aid Work*. Abdingdon: Routledge.
- Ferreira, M. R., Carvalho, A., & Teixeira, F. (2017). Non-Governmental Development Organizations (NGDO) Performance and Funds—A Case Study. *Journal of Human Values* 23(3): 178-192. doi:10.1177/0971685817713279
- Fruttero, A. & Gauri, V. (2005). The strategic choices of NGOs: Location decisions in rural Bangladesh. *The Journal of Development Studies* 41(5): 759-787. doi:10.1080/00220380500145289
- Gibelman, M. & Gelman, S. (2004). A loss of credibility: Patterns of wrongdoing among nongovernmental organizations. *Voluntas* 15(4): 355-381. doi:10.1007/s11266-004-1237-7
- Gourevitch, P. A. & Lake, D. A. (2012). Beyond virtue: evaluating and enhancing the credibility of non-governmental organizations. In: Gourevitch, P. A., Lake, D. A. & Gross Stein, J. (eds) *The Credibility of Transnational NGOs: When Virtue is Not Enough*. Cambridge University Press, pp 3-34.
- Islamic Relief (2018). Justice and Protection for Refugees: Building on the UN's Global Compact. <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/IRW%20GLOBAL%20COMPACT%202018%20v2.pdf>
- Joint NGO statement (2016). Joint NGO statement ahead of the European Council of 28-29 June 2016. NGOs strongly condemn new EU policies to contain migration. https://oi-files-d8-prod.s3.eu-west-2.amazonaws.com/s3fs-public/file_attachments/jointstatementeuimmigrationresponse.pdf
- Jones, B. (2017). Looking good: Mediatization and international NGOs. *European Journal of Development Research* 29: 176-191. doi:10.1057/ejdr.2015.87
- Keating V. C. & Thrandardottir E. (2017). NGOs, trust, and the accountability agenda. *The British Journal of Politics and International Relations* 19(1):134-151. doi:10.1177/1369148116682655
- Keck, M. & Sikkink, K. (1998). *Activists Beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*. Ithaca, NY: Cornell University Press, pp. 1-38.
- Keck, M. (2015). Comparing the determinants of US-funded NGO aid versus US official development aid. *Voluntas* 26(4): 1314-1336. doi:10.1007/s11266-014-9464-z
- Keijzer, N. & Bossuyt, F. (2020) Partnership on paper, pragmatism on the ground: the European Union's engagement with civil society organisations. *Development in Practice* 30(6): 784-794. doi:10.1080/09614524.2020.1801589
- Kim, S. & Lightfoot, S. (2017). The EU and the negotiation of global development norms: The case of aid effectiveness. *European Foreign Affairs Review* 22(2): 159-175.
- McGann, J. & Johnstone, M. (2006). The power shift and the NGO credibility crisis. *International Journal of Not-for-Profit Law* 8(2): 65-77
- McPherson, E. (2016). Source credibility as "information subsidy": Strategies for successful NGO journalism at Mexican human rights NGOs. *Journal of Human Rights* 15(3): 330-346. doi:10.1080/14754835.2016.1176522

- Mitchell, G.E. & Stroup, S.S. (2017). The reputations of NGOs: Peer evaluations of effectiveness. *Review of International Organizations* 12: 397-419. doi:10.1007/s11558-016-9259-7
- Molenaers, N., Jacobs, B. & Dellepiane, S. (2014) NGOs and aid fragmentation: The Belgian case. *Voluntas* 25(2): 378-404. doi:10.1007/s11266-012-9342-5
- Mosley, J. E. (2012). Keeping the lights on: How government funding concerns drive the advocacy agendas of Nonprofit homeless service providers. *Journal of Public Administration Research and Theory* 22(4): 841-866. doi:10.1093/jopart/mus003
- OECD.stat (2020). DAC Table 1. Total flows by donor.
<https://stats.oecd.org/Index.aspx?datasetcode=TABLE1>
- Oxfam (2015). Valletta: Africa Trust Fund must help people, not build barriers.
<https://www.oxfam.org/en/press-releases/valletta-africa-trust-fund-must-help-people-not-build-barriers>
- Oxfam (2016). EU ministers must change course on migration cooperation with Africa.
<https://www.oxfam.org/en/press-releases/eu-ministers-must-change-course-migration-cooperation-africa>
- Oxfam (2017). An emergency for whom? The EU Emergency Trust Fund for Africa – migratory routes and development aid in Africa. Oxfam Briefing Note.
<https://www.oxfam.org/en/research/emergency-whom-eu-emergency-trust-fund-africa-migratory-routes-and-development-aid-africa>
- Oxfam (2020a). The EU Trust Fund for Africa. Trapped between aid policy and migration politics.
<https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620936/bp-eu-trust-fund-africa-migration-politics-300120-en.pdf>
- Oxfam (2020b). EU aid increasingly used to curb migration.
https://oxfamapps.org/media/press_release/eu-aid-increasingly-used-to-curb-migration-oxfam/
- Sakue-Collins, Y. (2020). (Un)doing development: a postcolonial enquiry of the agenda and agency of NGOs in Africa. *Third World Quarterly* 42(5): 976-995. doi:10.1080/01436597.2020.1791698
- Sanchez Salgado, R. (2014). Rebalancing EU interest representation? Associative democracy and EU funding of civil society organizations. *JCMS Journal of Common Market Studies* 52(2): 337-353. doi:10.1111/jcms.12092
- Scurlock, R., Dolsak, N. & Prakash, A. (2020). Recovering from scandals: Twitter coverage of Oxfam and Save the Children scandals. *Voluntas* 31(1): 94-110. doi:10.1007/s11266-019-00148-x
- Szent-Iványi, B. & Timofejevs, P. (2021). Selective norm promotion in international development assistance: The drivers of naming and shaming advocacy among European non-governmental development organisations. *International Relations* 35(1):23-46. doi:10.1177/0047117820954234
- Unerman, J. & O'Dwyer, B. (2010). NGO accountability and sustainability issues in the changing global environment. *Public Management Review* 12(4): 475-486. doi:10.1080/14719037.2010.496258

- van Dillen, B. (2015). A missed opportunity in Valletta. <https://concordeurope.org/2015/11/17/a-missed-opportunity-in-valletta/>
- Werker, E. & Ahmed, F. Z. (2008). What do nongovernmental organizations do? *Journal of Economic Perspectives* 22(2): 73-92. doi:10.1257/jep.22.2.73
- West, K. (2001) *Agents of Altruism: The Expansion of Humanitarian NGOs in Rwanda and Afghanistan*. Abingdon: Routledge.
- Wirsching, S. & van Dillen, B. (2016). Migration for development and human rights — the need for EU policy coherence. <https://concordeurope.org/2016/03/22/migration-development-human-rights-need-eu-policy-coherence/>